

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΤΡΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ήσυνδραμή εν Ελλάδι: έτησ. δρ. 12, εζάμ. 6. — Εν τῷ Ἐσωτερικῷ έτησ. φρ. χρ. 15, εζάμ. 8. — Γραφεῖον εν ὄδῳ Φιλελλήνων. Τμηρ φύλλου λ. 20.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΣΤΓΛΕΣΗΣ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΕΤΟΣ Γ'.

✿ 'Εν Ἀθήναις τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1890 ✿

ΑΡΙΘ. 10

ΘΑΝΟΣ ΚΑΝΑΚΑΡΗΣ

Ὁ νέος ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

Αἱ Ἀθῆναι πρὸ τεσσαρακονταετίας, ὑπὸ Χ. Ἀννίνου. — Ἰσπανός καὶ Ἰταλός (ποίημα) Ἀχ. Παράσχου. — Ὁ πρῶτος ἔρωσ (μυθιστ. συνέχεια) μετάφρασις Γ. Σ. — Μερικὰ Φύλλα ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου σημειωματαρίου μου, ὑπὸ Ἰζίονος. — Εἰκόνες καὶ Σκηναί: Θεάματα τοῦ Ψυρροῦ, ὑπὸ Μιχαὴλ Μητσάκν. — Εἰκόνες: Θ. Κανακάρης, Α. Ὀμηρίδης, ἀνδριάς Ζάππα, Μ. Ἀντωνόπουλος, Θήρα λευκῶν ἄρκτων. — Νεώτερα: Ἐπιστημονικά καὶ καλλιτεχνικά. — Δημοσιεύματα. — Εὐτράπελα. — Στιγμαὶ τέρψεως. — Γράμματα.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Θ. Κανακάρης, ὁ νέος ὕπουργός τῆς Παιδείας. — Α. Ὀμηρίδης. — Ἑλληνικὴ Καλλιτεχνία: Ὁ ἀνδριάς τοῦ Ζάππα ἐν Κων/πόλει. — Μ. Ἀντωνόπουλος. — Θήρα λευκῶν ἄρκτων.

Εἰς τινὰς ἐφημερίδας ἐδημοσιεύθη πρὸ ἡμερῶν δόλωσις τοῦ διακεκριμένου συνεργάτου τοῦ «Ἀττικῷ Μουσείου» κ. Π. Ι. Φέρμπου, ὅστις ἐν ἀρχῇ εἶχεν ἀναλάβῃ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ περιοδικοῦ, δι' ἧς ὁ ἀξιότιμος ἡμῶν φίλος καὶ λόγιος ἀναγγέλλει

ὅτι ἀποχωρεῖ αὐτοῦ, ὡς δημοσιευθέντος ἐν τῷ παρελθόντι φύλλῳ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου ἄρθρου τινός, ἐν ᾧ καθὰ λέγει περιείχοντο φράσεις καὶ λέξεις, αἵτινες ἀπήρεσαν αὐτῷ. Ὁ ἐκδότης τοῦ ἀνά χειρας περιοδικοῦ, ὅστις ἔχει καὶ τὴν μέριμναν τῶν συμφερόντων αὐτῷ, καταχωρίζων τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον, χαρακτηρὸς καθαρῶς φιλολογικοῦ καὶ φέρον ἄλλως τε τὴν ὑπογραφήν συγγραφέως γνωστοῦ καὶ δημοσιεύσαντος ἤδη ἀνάλογα διηγηματικά ἔργα πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν γραφέντα καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν περιπλοῦ τρόπον συντεταγμένα καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ δι' εἰς τὰ κάλλιστα καὶ κατ' ἐξοχὴν οἰκογενειακὰ ἀναγνώσματα τῆς πρωτεύουσας, ἐνόμισεν ὅτι δὲν προσέκρουεν εἰς τίποτε, οὔτε ἐδικαιοῦτο, ἀφοῦ τὸ ἐζήτησε, ν' ἀρνηθῇ τὴν δημοσίευσιν ἔργου οὐδὲν ἀπολύτως τὸ ἐπιλήψιμον, λογικῶς ἐξεταζομένου τοῦ πράγματος, περιέχοντος, οὐδὲ ἀντικειμένου καὶ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ περιοδικοῦ ποσῶς. Τὴν γνώμην ταύτην ἀναμφίβολον βεβαίως εἶνε ὅτι καὶ συνεμερίσθησαν καὶ συμμερίζονται καὶ πάντες οἱ ἀναγνώσται τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ. Ἄλλ' ὁ κ. Φέρμπου, ἄλλως φρονῶν, προὔτιμυθεν ἄνευ οὐσιώδους πράγματι λόγου νὰ στερηθῇ ἡμᾶς τῆς πολυτίμου συνεργασίας καὶ συνδρομῆς του, ἐφ' ᾧ καὶ ἐκφράζομεν τὴν βαθυτάτην ἡμῶν λύπην.

ΑΙ ΑΘΗΝΑΙ ΠΡΟ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑΕΤΙΑΣ

(Χρονικά τῆς βασιλείας τοῦ Ὀθωνος)

Ἐν ἔτει 1852 αἱ Ἀθῆναι ἦσαν πόλις μικρά, μὴ κεκτημένη τὴν ἀνάπτυξιν, ἣν ἐπ' ἐσχάτων ἔλαβε καὶ ἦν ὀλίγοι-στοὶ τότε προσέβλεπον, οὐδὲ τὰς ἀξιώσεις μεγαλοπόλεως ὡς σήμερον μὲ ὄχι πολὺ δίκαιον ἴσως ἐγείρει. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς, κατὰ τὴν γενομένην ἐν ἔτει 1851 ἀπογραφὴν ἀνῆρχετο εἰς 24,754 κατοίκους, ὁ δὲ τοῦ Πειραιῶς εἰς 5247. Τὰ πορίσματα ταῦτα τῆς ἀπογραφῆς πιθανῶς ἦσαν κατώτερο ὅπως δῆποτε τοῦ πραγματικοῦ, διότι καὶ ἡ ἀπαρίθμησις ἀτελῶς ἐνηργεῖτο, καὶ οἱ πολλοὶ, ὡς καὶ μεταγενέστερον καταδείχθη, ἔνεκα πλάνης ἢ προλήψεων, οὐ μόνον δὲν ὑπεβοήθουν, ἀλλὰ καὶ προσκόμματα παρενέβαλλον εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀρχῆς. Ἄλλ' ἡ διαφορά δὲν θὰ ἦτο μεγάλη καὶ δὲν ἀπέχομεν ἴσως τῆς ἀληθείας ὑπολογίζοντες μετὰ τῶν παρεπιδημούντων ξένων καὶ τῆς φρουρᾶς εἰς τριακοντακισχιλίους τοὺς κατοίκους τῆς πρωτεύουσας. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἦτο ἀνάλογος καὶ πρὸς τὸν ἐν γένει πληθυσμὸν τοῦ κράτους, ὅστις κατὰ τὴν εἰρημένην ἀπογραφὴν ὑπελείπετο τοῦ ἑκατομμυρίου, συμποσούμενος εἰς 998,266. Ὁ νομὸς τῆς Ἀττικῆς εἶχε κατοίκους 87,962· ὁ τῆς Εὐβοίας 65,066· ὁ τῆς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος 81,082· ὁ τῆς Ἀργονατίας καὶ Αἰτωλίας 98,789· ὁ τῆς Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας 105,561· ὁ τῆς Ἀχαΐας καὶ Ἠλίδος 115,690· ὁ τῆς Ἀρκαδίας 119,540· ὁ τῆς Μεσσηνίας 98,400· ὁ τῆς Λακωνίας 87,437 καὶ ὁ τῶν Κυκλάδων 138,000. Ὁ δῆμος Πατρῶν περιελάμβανε τότε 14,395 δημότας, οἱ δῆμοι Ἐρμουπόλεως καὶ Σύρου ὁμοῦ 24,609 καὶ ὁ δῆμος Λαυρίου μόνον 1611! Ἄλλὰ τότε δὲν ἦσαν γνωστοὶ αἱ σκωρταὶ καὶ αἱ ἐκβολαδαὶ καὶ αἱ μετοχαί!

Ἡ ἔκτασις τῆς πόλεως σχετικῶς πρὸς τὴν σημερινὴν ἦτο λίαν περιορισμένη, εἰ καὶ τότε ἀκόμη ἦτο δυσανάλογος πρὸς τὸν πληθυσμὸν, διότι ἐμεσολάβουν μετὰ τῶν οἰκίων μάνδραι καὶ οἰκόπεδα καὶ τὰ λεγόμενα χαλάσματα ἰδίως ἐν ταῖς παλαιότεραις συνοικίαις, ερείπια τουτέστι οἰκίων τῆς προῖ τῆς ἐπαναστάσεως πόλεως καταρρευσασῶν ἐκ τοῦ χρόνου καὶ ἐκ τῶν τυχῶν τοῦ πολέμου. Ὁ Ἄβου εἰς τὴν Σύγχρονον Ἐλλάδα ὑπολογίζει τὰς οἰκίας τῆς πόλεως εἰς διδύχιλιάς περίπου. Καὶ ἡ μὲν συνοικία τῆς Πλάκας ἦτις ἦτο ἡ ἀρχαιότερα καὶ ἡ σχετικῶς πυκνότερον κατοικημένη δὲν ὑπέστη ἔκτοτε σπουδαίας μεταβολὰς εἰμὴ μόνον τὴν προσθήκην τῶν πρὸς τὴν ὁδὸν Φιλελλήνων καὶ τὸ πεδίου τοῦ Ὀλυμπίου οἰκοδομῶν· αὕτη δὲ ἦτο καὶ ἡ ἀριστοκρατικώτερα δύναται τις εἰπεῖν τῶν συνοικιῶν καὶ κυρίως τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ κείμενον μετὰ τῶν ὁδῶν Ἀδριανοῦ, Θουκυδίδου, Νικοδήμου· ἡ συνοικία δὲ τοῦ Ψυρρῆ ἀπετέλει τὸ ἀντίθετον ἄκρον· πέραν αὐτῆς ἐξετείνοντο ψιλαὶ ἐκτάσεις καὶ μόνον περὶ τὸ Γεράνι ἤρχισαν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν νὰ οἰκοδομῶνται εὐάριθμοι τινες οἰκίαι κατ' ἀραιὰ διαλείμ-

ματα, σχέδια δὲ τινὰ ὑπῆρχον περὶ τοῦ συνοικισμοῦ ἐργατικῶν τινῶν τάξεων πρὸς τὸ μέρος τῆς Κασσίδας. Τὸ λεγόμενον Μεταξουργεῖον ἦτο τότε ἡμιτελὴς οἰκοδομὴ ἀνήκουσα εἰς τὸν Κατακουζηνόν, ἦτις κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἠγοράσθη ὅπως διασκευασθῆ καὶ χρησιμεύσῃ ὡς μεταξουργεῖον. Αἱ μετὰ τὴν συνοικίαι, αἱ παρὰ τὴν βόρειον πλευρὰν τῆς Ἀκροπόλεως κείμεναι, ἡ περὶ τὸ ὠρολόγιον τοῦ Κυρρήστου, κοινῶς περὶ τοὺς Ἀερίδες, ἡ τῆς Παλαιᾶς Ἀγορᾶς καὶ τοῦ Ἀγ. Φιλίππου μέχρι τοῦ Θησείου ἀποτελοῦσαι κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως πόλεως ἦσαν ἐπίσης πυκνὰ κατοικημέναι κυρίως ὑπὸ τοῦ ἐργατικοῦ καὶ χειρωνακτικοῦ πληθυσμοῦ. Πρὸς τὸ βόρειον μέρος ἡ πόλις ἔληγεν ἀποτόμως ἐν ἡ θέσει κεῖται σήμερον τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Στέμματος, καλουμένη τὰ Κανόνια, διότι αὐτόθι ἦτο ὁ στρατὸν τοῦ Πυροβολικοῦ.

Ἡ πλατεία τῆς Ὀμονοίας καὶ τὰ περὶ αὐτὴν ἦσαν ψιλὸς καὶ ἔρημος χώρος. Ἡ ὁδὸς Ἀθηνᾶς ὑπῆρχε κατοικημένη ἰδίως πρὸς τὸ νοτιώτερον μέρος, ἡ δὲ ὁδὸς Πειραιῶς ἦτο ἐν τῷ σχηματίζεσθαι. Τὰ Χαφτεῖα, ἅτινα σήμερον ἀποτελοῦσι τὸ κέντρον τοῦ πολυτράχου ἀθηναϊκοῦ βίου οὐδὲ κατ' ὄνομα ἦσαν τότε γνωστά. Εἰς τὴν θέσιν των, παρὰ τὴν οἰκίαν Κανταντζόγλου ἰδίως, ἔκειντο ἐν ἡ δύο πενιχρὰ μονώροφα καφενεῖα καλούμενα τὰ Κανφενεῖα. Ἡ Νεάπολις τότε μόλις εἶχεν ἀρχίσει νὰ συνοικίζηται· ἀλλ' ὁ συνοικισμὸς περιορίζετο πρὸς τὸ δυτικώτερον μέρος, ἐκαλεῖτο δὲ τὸ Προάστειον (ἐξ οὗ καὶ ἡ ὑπάρχουσα σήμερον πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὁμώνυμος ὁδὸς) καὶ χάριν αὐτοῦ εἶχε τότε προσθήκας οἰκοδομηθῆ ὁ ναὸς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τοῦ Κολωνακίου, ὅπερ ἦτο ἐντελῶς ἀκατοικητόν, ὅλος ὁ ἀνώμαλος χώρος ἦτο ἐντελῶς ἐλεύθερος, μεσολαβουσῶν μόνον ποῦ καὶ ποῦ ὀλίγων τινῶν οἰκιῶν. Ἡ ὁδὸς Σταδίου, ἡ λαμπροτάτη καὶ ἀριστοκρατικωτάτη τῶν ὁδῶν τῆς σημερινῆς πόλεως, ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κατὰ γράμμα ἀδιάβατος, ἐπειδὴ ἔκειτο ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς κατὰ μῆκος ἀρχομένη ἀπὸ τῆς θέσεως ἐνθα κεῖται νῦν ἡ πλατεία τῆς Ὀμονοίας καὶ ἀπολήγουσα σχεδὸν εἰς τὸ ἔτερον ἄκρον τῆς ὁδοῦ πρὸς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος φάραξ, ἦτις βατὴ οὐσα περὶ τὰς ἐσχατίας, εἶχε περὶ τὸ μέσον βάθος δύο καὶ τριῶν μέτρων. Ἡ διάβασις ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν ἑτέραν ἐγίνετο διὰ γιφύρων ξυλίνων καὶ σαθρῶν τοποθετημένων κατ' ἀποστάσεις. Τοιαῦτα διάβασις ἐν ὄρῳ νυκτὸς μάλιστα ἔνεκα τοῦ ἀτελεστάτου φωτισμοῦ δὲν ἦτο πάντοτε ἀσφαλής· ἀλλως τε ἔνεκα τῆς ἀνέκαθεν ἐπικρατούσης μοναδικῆς ἀβεβληγίας τῶν ἐλλληνικῶν ἀρχῶν περὶ τὰ τοιαῦτα, ἢ κατὰστασις τῶν γιφύρων ἦτο πᾶν ἄλλο ἢ ἀμεμπτος. Μιᾶς τοιαύτης κειμένης ἀντικρῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου εἶχε καταπέσει ἐκ

τῆς σαθρότητος ἡ ὑποστηρίζουσα αὐτὴν δοκός. Ἐν τούτοις ἡ γέφυρα ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἔμενε ἀνεπισκεύαστος πρὸς κίνδυνον τῶν κατ' ἀνάγκην διερχομένων δι' αὐτῆς διαβατῶν. Παρὰ τὴν ὁδὸν Σταδίου ἔκειντο τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ Νομισματοκοπεῖον, κείμενον εἰς τὴν θέσιν ἐνθα ἐγείρεται σήμερον τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον καὶ οἱ Βασιλ. Σταῦλοι· αἱ ἰδιωτικαὶ οἰκοδομαὶ ἦσαν πολὺ ὀλίγα καὶ ἐπὶ ὀλιγώτεροι εἰς τὴν παράλληλον λεωφόρον τοῦ Πανεπιστημίου, ἐνθα ὀικοδομήθη τότε καὶ τὸ Ἀρσάκειον, ἀντικαταστῆσαν τὴν λεγομένην Ἐταίριαν, ἥς τὸ καϊάστημα ἔκειτο ἐν τῇ συνοικίᾳ Πλάκας, ὅπου ἀκριβῶς σήμερον εὐρίσκειται τὸ Παρθενάγειον Χίλλ, καὶ ἐνθα ἐξηκολούθει οἰκοδομούμενος ὁ βραδύτερον ἀποπερατωθεὶς Δυτικὸς ναὸς τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, οὗ τὸν θεμέλιον λίθον εἶχε καταθέσει ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας ἐν ἔτει 1851. Τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τὸ ὄπισθεν αὐτοῦ ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἦδη ἰδρυθὲν Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον ἀπετέλουν τὸ πρὸς τὸ μέρος τοῦτο ὄριον τῆς πόλεως. Πρὸς τὴν λεωφόρον Κηφισίας ἐνθα νῦν ἀνεγείρονται τόσα περικαλλῆ μαρμαρότεκτα κτίρια, μία μόνη μνημονεύεται τότε οἰκοδομῆ, ἡ Βασιλικὴ Φαρμακαποθήκη, τανῦν ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, οὗ ὁ θεμέλιος λίθος ἐτέθη τὴν 23 Ἰουλίου τοῦ 1852. Πέραν αὐτοῦ μόνον ὑπὸ τὸν Ἀγχεσμον εὐρίσκοντο ἐξοχικὰ τινὰ καφενεῖα.

Τὴν καθαυτὴ μάζαν τῆς πόλεως διέτεμον σταυροειδῶς αἱ δύο κεντρικώταται τότε καὶ κυριώταται τῶν ὁδῶν, ἡ τοῦ Ἐρμου καὶ τοῦ Αἰόλου. Ἡ ὁδὸς Ἐρμου ἦτο συνέχεια τῆς Πειραικῆς ἀπὸ τῆς ἐσχατίας αὐτῆς ἐφαίνετο ὡς καὶ τώρα ἐν ἀόπτῳ λευκάζουσα ἡ κυρία τῶν Ἀνακτόρων πρόσοψις, ἐν τῷ μετὰ τῷ ὅμως δὲν παρενέπιπτε μόνη ἡ Καπνικαρέα, ἀλλὰ καὶ φοῖνιξ τις ὑψηλὸς ἐγειρόμενος ἀντικρῦ τοῦ σημερινοῦ καταστήματος τοῦ Ἐκατόγχειρος. Ὁ φοῖνιξ οὗτος διεσώζετο μέχρι τοῦ 1856. Ἡ Καπνικαρέα εἶχε προγραφῆ καὶ ἐπρόκειτο νὰ κατεδαφισθῆ· πλὴν ἐπεκράτησε κατόπιν ἄλλη σκέψις καὶ Β. Διάταγμα ἐκδοθὲν κατὰ τὸ 1852 ἔσωσεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς καταστροφῆς.

Κατ' αὐτὴν ὥσαύτως τὴν ἐποχὴν ὤρισθη ὅπως ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν διαιρεθῆ εἰς τέσσαρα ἀστυνομικὰ τμήματα, χωριζόμενα ἀπ' ἀλλήλων διὰ τῶν δύο μεγάλων διασταυρουμένων ὁδῶν. Τὸ α' τμήμα ἦτο τὸ τῆς Πλάκας· τὸ β' τὸ περιλαμβάνον τὰς συνοικίας Καλαμῶτου, Λέκα κλπ. τὸ γ' τὸ τοῦ Ψυρρῆ· τὸ δ' τὸ τῆς Παλαιᾶς Ἀγορᾶς καὶ τοῦ Ἁγίου Φιλίππου. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀρχὴ ὡς φαίνεται δὲν εἶχε πολλὴν πεποιθῆσιν εἰς τὰς χωρομετρικὰς γνώσεις τῶν πολιτῶν, ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Ἐρμου καὶ Αἰόλου τέσσαρες πᾶσσαλοι φέροντες πινακίδας μετ' ἐπιγραφῆς Α' τ μ ἦ μ α, Β' τ μ ἦ μ α

ΙΣΠΑΝΟΣ ΚΑΙ ΙΤΑΛΟΣ

Ὁ Ἴσπανός βραχύλογος, ἀρρενωπός τὸ κάλλος·
Ὁ Ἴταλός ἀδόλεσχος, ὡς τέτιξ εἶναι λόλος.
Ὁ πρῶτος εἶναι ραχελής, ὁ δὲ ἀέρος τάχος,
Υψίφωνος ὁ Ἴταλός, ὁ ἄλλος ταυρομάχος.
Ἀμφοτέροι ἔχουν βωμόν· ὁ Ἴσπανός βωμόν του
Ἐχει τὴν ἐκκλησίαν του, ὁ δὲ τὸ θέατρον του.

Φαιδρὰ ὁ ἤδη Ἴταλός οἰκία ὀψιπλούτου·
Ἐνδόξον πύργον παλαιοῦ στερρόν ὁ ἄλλος τεῖχος·
Ὁ πρῶτος ἐργχειρίδιον καὶ ὄχι σπάθη Βρούτου ...
Εἶφους ὁ Ἴσπανός κλαγγή, οὐχὶ συρίζων ἦχος.
Ὁ Ἴσπανός ἀγέλαστος, ὁ δὲ φαιδρός συμπότης·
Ἰπποτικὸς ὁ Ἴταλός, ὁ Ἴσπανός Ἰππότης...

Σύντρος ὁ Ἴσπανός· φαιδρός ἀείποτε ὁ ἄλλος·
Ὁ πρῶτος μόνον μειδιᾷ, ὁ ἕτερος καγχάζει·
Ὁ εἰς ἀξιοπρέπεια, κραυγῶν ὁ ἄλλος σάλος·
Ὁ Ἴταλός ὡς παῖς θρηεῖ, ὁ δὲ κρυφὰ στενάζει ...
Ἀμφοτέροι ζηλότυποι· Ὁθέλλοι, κ' ἔτι πλέον·
Ὡς Τίγρις πλὴν ὁ Ἰταλός· ὁ Ἴσπανός ὡς Λέων!

Ὁ πρῶτος ἐπωμὸς χρυσῆ· ὁ ἄλλος στρατιώτης.
Ἀγέρωχος ὁ Ἴσπανός· ὁ ἄλλος ματαιότης.
Ὁ Ἴσπανός εἶναι ἐχθρός καὶ φίλος πλὴν μεγάλος·
Ἐχθρός ὡς φίλος πάντοτε θανάσιμος ὁ ἄλλος·
Ὁ εἰς Σερικό δὲ Σιρίό· στοιχεῖον τοὺς χωρίζει,
Πλὴν ἔχουσιν ἀπόστασιν ἢν λέξις δὲν ὀρίζει ...

Ἡ γλῶσσα ἢ Ἰταλικὴ ἐρώτων ἔχει μύρον,
Πλὴν τὴν μεγαλοπρέπειαν δὲν ἔχει τῶν Ἰβήρων·
Εἶν' ἀρμονία ἐρωτος ἄλλ' ὄχι καὶ παιδῶν·
Δὲν ὀμιλοῦν τὰ Χερουβείμ τὴν γλῶσσαν τῶν Τιτάνων...

Ὁ Ἴσπανός ὅταν λαλῆ διὰ μαχῶν συγκρούσεις,
Ἀστράπτουν ξίφη· πόλεμον θὰ ἴδης καὶ θ' ἀκούσης!

Ὁ Ἴταλός εἶναι κραυγῆ, ὀχλαγωγός μεγάλος·
Ἐπαραστάσεως πυρά, ὀδόφραγμα ὁ ἄλλος ...
Προληπτικὸς ὁ Ἴταλός· προληπτικώτερός του
Ὁ Ἴσπανός· φανατισμὸς καλεῖται ὁ Θεός του·
Τουρκοεμάδας γίνεται πρὸς δόξαν τοῦ ραοῦ του
Καὶ μάχεται κατὰ Θεοῦ πρὸς χάριν τοῦ Θεοῦ του!

Ἐκδίκησιν ὁ Ἴταλός βεσσοδομεῖ κωρείου·
Εἶφους, πυρός, ὁ Ἴσπανός, οὐχὶ δηλητηρίου ...
Μὲ τοὺς ὀδόντας τὸν ἐχθρὸν ἠξέυρει τὰ φονεῦν·
Ὁ Ἴταλός ὅμως κτυπᾷ καὶ ὅταν σὲ θωπεύη.
Ὁ Ἴσπανός ἔτι τηρεῖ τοῦ Μεσαιῶνος ὕφος·
Ὁ ἄλλος εἶναι εὐχαρῖς, θρασύς, στωμύλος, τύφος.

Κ' οἱ δύο εἰς τοῦ ἔρωτος ὑπέικονσι τοὺς νόμους·
Λατρεύουν τοὺς ρυκτερινοὺς ἀμφοτέροι τοὺς κώμους·
Ὡς τὸν Ἐρνάνην τοῦ Οὐγγῶ ὁ εἰς πρὸ Σόλας νεύει·
Ὡς τὸν Ἐρνάνην τῆς Σκηρῆς ὁ Ἴταλός λατρεύει...
Κιθάραν παίζει· σοβαρὸν ὁ ἄλλος ἔχει ὕφος.
Παίζει τὸ Μαρδολῖνον του πλὴν παίζει καὶ τὸ ξίφος!

Ἀράβων εἰς τοῦ Ἰσπανοῦ τὰς γλέβας αἶμα ῥέει
Καὶ τοῦ φλογίζει τὴν ψυχὴν καὶ καίεται καὶ καίει·
Πῶρ ἔχει καὶ ὁ Ἰταλός· φλογίζεται ἐπίσης,
Ἄλλὰ τὸ σβύνει πάντοτε ἢ ἄλλη αὐτοῦ φύσις ...
Ἐρὸς ἠλίου φλογεροῦ νόσος τοὺς ὀνομάζουσι·
Πλὴν ἄν καὶ ὀμοιάζουσι ποσῶς δὲν ὀμοιάζουσι!

Κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1889.

Α. Παράσχος

ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΕΝΕΦ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΡΩΣ

(Συνέχεια· ἴδε σ. 88).

Ἐρετήρησα τὴν Ζηναΐδα καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἐφαίνετο ὅτι ἐκυριάρχει ὄλων ἡμῶν. Ἐπὶ τοῦ λευκοῦ αὐτῆς μετώπου, ἐπὶ τῶν ἀκινήτων ὀφρύων της, ἀντηνακλάτο πνεῦμα τόσῳ ἡπλόν, διάνοια τόσῳ ἤρεμος, δύναμις τόσῳ ἐπιτακτικῆ, ὥστε εἶπον κατ' ἑμαυτὸν:

«Σὺ ἢ ἴδια εἶσαι ἢ βασίλισσα».

— Ὅλοι τὴν περιστοιχίζουσιν, ἐξηκολούθησαν ἢ Ζηναΐς, ἕκαστος τῇ ἀπευθύνει κολακευτικούς λόγους.

— Θέλει νὰ τὴν κολακεύωσιν; ἠρώτησεν ὁ Λούσχιν.

— Τί ἀνυπόφορος! Παντοτε μὲ διακόπτει! Ἀλλά, φίλε μου, ποῖος δὲν ἀγαπᾷ τὴν κολακείαν;

— Ἀκόμη μίαν τελευταίαν ἐρώτησιν,

εἶπεν ὁ Μαλέδσκυ, ἢ βασίλισσα εἶχε σύζυγον;

— Δὲν τὸ ἐσκέφθην αὐτό. Ὅχι. Διατί νὰ εἶχε σύζυγον;

— Τρόντι, αὐτὸ εἶνε ἀληθές. Διατί νὰ εἶχε σύζυγον, προσέθηκεν ὁ Μαλέδσκυ γαλλιστί.

— Εὐχάριστῶ, τῷ ἀπάντησεν ἢ Ζηναΐς ἐπίσης γαλλιστί.— Λοιπὸν ἢ βασίλισσα ἀκούει τὰς κολακείας ταύτας. ἀκούει ἐπίσης καὶ τὴν μουσικὴν, ἀλλ' οὐδένα ἐκ τῶν κεκλημένων της παρατηρεῖ. Ἐκ τῶν ἕξ μεγάλων παραθύρων φαίνεται ὁ γλυκύς καὶ ἀστερεῖς οὐρανός, ὁ σκοτεινὸς κῆπος καὶ τὰ μεγάλα δένδρα του· ἢ βασίλισσα παρατηρεῖ εἰς τὸν κῆπον τοῦτον. Ἐκεῖ κάτω, ἐν τῷ κήπῳ, παρὰ τὰ δένδρα, ὑπάρχει μακρὰν, πηγὴ, λευκὴ ἐγειρομένη ὡς φάσμα ἐν τῇ νυκτί. Ἡ βασίλισσα μέσῳ τῶν συνομιλιῶν καὶ τῆς μουσικῆς ἀκούει τὸν τοῦ ὕδατος αὐτῆς θροῦν. Παρατηροῦσα δὲ εἰς τὸν κῆπον,

ὀκέπτεται: «Ὅλοι οἱ εἶθε νέοι, εἶθε γενναῖοι, εἶθε εὐφύεις καὶ πλούσιοι, μὲ περιστοιχίζετε, ἀφαρπάζετε πᾶσαν λέξιν ἐξερχομένην τοῦ στόματός μου, εἶθε ἐτοιμοὶ ν' ἀποθάνητε πρὸ τῶν ποδῶν μου, μοὶ ἀνήκετε· καὶ ἐκεῖ κάτω παρὰ τὴν πηγὴν, ἐκεῖ εἰς τὸν ψιθύρον τοῦ βέοντος ὕδατος, μὲ περιμένει ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ, ἐκεῖνος εἰς ὃν ἀνῆκω. Δὲν φέρει πλούσια ἐνδύματα, οὔτε πολυτίμους λίθους. Εἶνε ἀγνωστος, ἀλλὰ μὲ περιμένει, εἶνε βέβαιος ὅτι θὰ ὑπάγω πρὸς συνάντησίν του, καὶ ἢ μεγαλειτέρα δύναμις δὲν θὰ μὲ ἐμποδίσῃ ὅταν θέλω νὰ ὑπάγω πρὸς αὐτόν, νὰ μείνω μετ' αὐτοῦ, νὰ χαθῶ ἀκόμην μετ' αὐτοῦ, ἐκεῖ κάτω, εἰς τὸν σκοτεινὸν κῆπον, εἰς τὸν θροῦν τῶν δένδρων, εἰς τὸν ψιθύρον τὰς πηγῆς ...»

Ἦδῃ ἢ Ζηναΐς ἐσιώπησε.

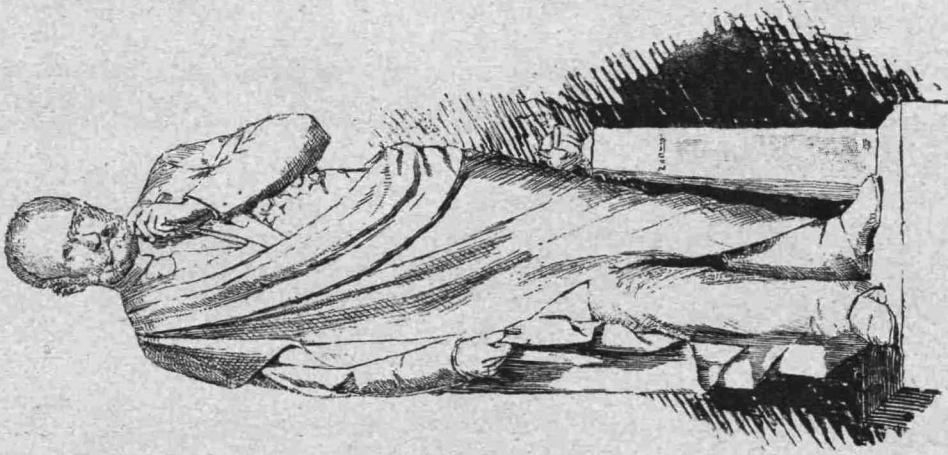
— Αὐτά, εἶνε ἐπινοήσις; ἐρωτᾷ πονηρῶς ὁ Μαλέδσκυ.

Ἄλλ' ἢ Ζηναΐς οὐδὲ κἄν ἠτένισεν αὐτόν.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ ἀποθανὼν Γ. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου
τῶν Ἐξωτερικῶν

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ—Ο ΑΝΔΡΙΑΣ ΤΟΥ ΖΑΠΠΑ

Σταθεὶς ἐν τῷ Ζαππεῖῳ Κωνσταντινουπόλεως
(Ἔργον Γ. Βρούτου)

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΣΚΑΝΤΖΗΣ ΟΜΗΡΙΑΔΗΣ

Ὁ ἀποθανὼν πρῶτος Δήμαρχος
Πειραιῶς

ΘΗΡΑ ΠΡΟΣ ΤΡΕΙΣ ΛΕΥΚΑΣ ΑΡΚΤΟΥΣ

νσιδος εκ πάγου, εφ' ης προσήραξεν η διακούσα αυτας λέμβος. Έκειναι τότε εφώρμυσαν κατ αυτης, και η μεν πρώτη εν τη λύσει της συνέλαβε δια τών οδόντων και τών όνύχων το χείλος της λέμβου, άλλην προεπάθει ν' αναβή από της πλευρας και η τρίτη από της πρύμνης. Ό εις τών άλιέων άνθίσταται έρωμένως κατ ής πρώτης δια του επί τούτω δόρατος αυτου. Ό υίός του, ούτινος η δεύτερα άφηρησε και συνέτριψε το άκόντιον, καρφώνει εις το στόμα της το ναυτικόν του μαχαιριον, όπερ έξήγαγε και την άφινει νεκράν. Ό τρίτος άλιεύς, φοβηθείς, έπεσε προς το όπισθεν μέρος της λέμβου, χωρίς να ιδή την έπερχομένην και εισελθούσαν ηδη εν τη λέμβω τρίτην. Άλλ' ιδών αυτην άντλει θάρρος εκ του φόβου και καταφέρει κατ' του ρύγχους της μίαν σφύραν, ην έλαβε χαμόθεν. Η σικνη εινε δραματικώτατη και λίαν περιεργος η εικόν.

ΝΕΩΤΕΡΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Τό διοικητικόν συμβούλιον της Κεντρικής Ένώσεως τών κοσμηματογραφικών τεχνών τών Παρισίων διοργανοί δια τό 1893 υπό τών μετριοφρόνα τίτλον «Τό φυτόν» εκθεσίν διεθνή, καθ' ην τα φυτά θα παρουσιασθώσι καθ' όλας τας εν τη κοσμηματογραφική τέχνη έφαρμογας αυτών. Η εκθεσις διαιρεθήσεται εις πέντε τμήματα: φυτά άληθή, βιομηχανίαι σχετικά προς τα άνθη, γραφίς, σχέδια, ανάγλυφα, σχολαί σχεδίων και ιστορική εκθεσις.

— Έν Τορίνω εντός όλίγου άρχεται λειτουργούσα βιβλιοθήκη αποκλειστικώς διατεθειμένη ύπερ τών κυριών. Η βιβλιοθήκη θα περιλαμβάνη πάν βιβλίον, επιθεώρησιν η έφημερίδα δυναμένη να ενδιαφέρει τας κυρίας. Πρώτον ηδη εν Ιταλίη ιδρύεται τοιαύτη βιβλιοθήκη.

— Πειράματά τινα ταχύτητας έγένοντο εν Γαλλία επί τών σιδηροδρόμων του Βορρά. Συρμός συγκείμενος εκ μίας μηχανής και 12 άμαξών φερουσών φορτίον άνωτερον του συνήθους ηδυνήθη να φθάση ταχύτητα 120 χιλιομέτρων καθ' ώραν εκτελούσα τόν κύκλον Παρισίων, Καλαί, Λίλλης και Παρισίων. Ό αυτός συρμός διέτρεξε τα 250 χιλιομέτρα, τα όποια χωρίζουσι τούς Παρισίους από της Λίλλης εις 2 1/2 ώρας.

— Από του παρελθόντος Ιανουαρίου μέχρι του Ιουνίου η βιβλιοθήκη τών «Ανακτόρων του λαου» (Bibliothèque de la Cour) του Λονδίνου έδέχθη 204,647 πρόσωπα και ό αριθμός τών προς άνάγνωσιν δοθέντων βιβλίων άνήλθεν εις 35,558.

— Αί έφημερίδες της Βιέννης άγγέλλουσι τόν θάνατον του Έδουάρδου Βάουερνφελδ, του μεγαλύτερου ιδως αυστριακου ποιητου μετά τόν θάνατον του Χάμερλικ. Ό Βάουερνφελδ απέθανεν εις ηλικίαν 89 ετών. Έγραψε πολλά δράματα, ενια τών όποιων είναι δημοτικώτατα. Μετέφρασε τραγώδιαι του Σαίκσπην και τινα μυθιστορήματα του Δίκεγς. Ό ποιητής θα τα-

φή δαπάναις του δήμου Βιέννης όχι μακράν του τάφου του φίλου αυτου Σουβερετ.

— Ό διάσημος συνθέτης Στράουζ έπεράτωσε τό μέγα αυτου μελόδραμα «Ιπότης Πάξιμαν», τό όποιον θα παιχθή, καθ' δ φαίνεται, προσεχώς εν τω θεάτρω του Μελοδράματος της Βιέννης.

— Έν τών περιεργοτέρων κεφαλαίων νέου τινός έργου επιγραφόμενου Οί μετανάσται και η γαλλική κοινωνία επί Ναπολέοντος του Α' υπό του κ. Φορνερκι ήρεί τιτλον «Η άνακεφαλαίωσις τών νεκρών». Κατά τούς εν αυτω ύπολογισμούς οι πόλεμοι της αυτοκρατορίας άφήρσαν τήν ζωήν 1,700,000 γάλλων.

— Κατά τας γεμανικάς έφημερίδας εν Στουτγάρδη είναι εκτεθειμένη εικόν Έσταυρωμένου, η όποία έδωκεν άφορμήν εις πολλάς συζητήσεις. Κατά τινας ειδήμονας η εικόν αυτη είναι η γραφείσα υπό Άλδέρτου Δούερρ κατ' τό 1512 και απολεσθεΐσα κατ' άλλους όμως πρόκειται περι νόθου μόνον έργου.

— Η αυτοκρατορική πινακοθήκη της Πετρούπολεως απέκτησε γραφήν τινα του φλαμανδου ζωγράφου βάν Κράσμυκ, του όποιου τα έργα είναι σπανιώτατα. Η αυτοκρατορική πινακοθήκη έκέκτιστο εν τό όποίον άπεδείχθη έστερον ως νόθον. Τό ηδη άποκτηθέν είναι γνήσιον και άριστα διατηρούμενον.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Ό εν Κων)πόλει δημοσιογράφος και πρόεδρος του μουσικου συλλόγου «Όρφεως» κ. Γ. Ι. Παππαδόπουλος, από πολλου εγκύψας εις τήν μελέτην τών εις τήν πάτριον εκκλησιαστικήν μουσικήν αναφερομένων ζητημάτων, έφιλοπόνησε μετά δωδεκαετείς ενδελεχείς ερευνας κ' εργασίαν οικιαγραφίαν αυτης από τών αποστολικών χρόνων μέχρι τών καθ' ημάς μετά βιογραφιών τών κατ' καιρούς διαπρεπών μελωδών, ύμνογράφων, μουσικών τε και μουσολήπτων, υπό τόν τίτλον ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛ. ΕΚΚΛΗΣ'ΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ. Τό βιβλίον θ' αποτελέση τόμον εκ 40 τυπογραφικών φύλλων, σχήματος μεγάλου όγδούου, θα τιμάται δε δύο άργυρά μετζήτια η 10 δραχμάς. Τό συνιστώσι θερμώς τά τε Πατριαρχεία και η Ίερά Σύνοδος της Ελλάδος.

Ό κ. Κ. Ν. Ράδος δικηγόρος, άγγέλλει τήν έκδοσιν νέου βιβλίου υπό τόν τίτλον Ο ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΛΛ. ΓΛΩΣΣΗΣ ΑΓΩΝ (Τελευταία φάσις του γλωσσικου ημών ζητηματος), εν φ θα περιέχωνται γνώμαι πολλών σοφών εν Γαλλία ανδρών περι της προτιμοτέρας δια τήν σύγχρονον Ελλάδα γλώσσης ως και εκτενης πραγματεία του ιδίου κ.Ράδου περι αυτης. Τό βιβλίον θα τιμάται δραχμών 2, αι δε παραγγελίαι απευθύνονται τοις βιβλιοπωλαις Μπαρτ και Χίρστ.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Νέος τις απένταρος μισθώνει άμαξαν δια να κάμη επίσκεψιν τινα επίσημον. Άλλά και αυτος δεν ειξεύρει πώς θα πληρώση.

Μετά τό τέλος της επισκέψεως καταβαίνει και βλέπει τόν άμαξηλάτην κοιμώμενον εντός της άμάξης.

— Α! τόν καύμενον! κρίμα εινε να τον Ύπννήσω και να του χαλάσω τόν ύπνον, ειπε μετά συγκινήσεως και άππλησε πεζός.

Έντός σιδηροδρομικής άμάξης πρώτης θέσεως. Ό επί τών εισιτηριών λέγει προς κυρίαν καθημένην νωχελώς :

— Μά, κυρία μου, έχετε εισιτήριο τρίτης θέσεως και ερχεσθε εις τήν πρώτην!

— Με συγχωρείς, αποκρίνεται η κυρία άφελέστατα και χωρίς να ταραχθῆ, ενόμισα ότι εινε δεύτερα.

ΣΤΙΓΜΑΙ ΤΕΡΨΕΩΣ

Β'. ΤΡ. ΜΗΝΙΑ

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ

Αποτελούμαι εκ πέντε λέξεων, ών η πρώτη εινε τό όργανον της αναπνοής, η δεύτερα ρήμα χρόνου Αορ. προσ. β'. πληθ., η τρίτη μία τών χαρίτων, η τέταρτη κοσμητικόν επιθετον του Έρμου και θεου τών ποιμένων, η πέμπτη υπερσυντέλικός του όρνυμι εν τη όριστική, και η έκτη όνομα στρατηγου τών Αθηναιών. Και τα μεν άρχικά αυτών γραμματα αποτελούσι όνομα αρχαίου φιλοσόφου, τα δε τελικά επιθετον εμφαινον νεότητα.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Τ' όνομά μου αποτελούν
Εις τήν θέσιν αν τεθούν
Ήρα, Θέτις, Άφροδίτη
Νηρηίς και Αμφιτρίτη.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Χ. Π. Τυπογράφου Πάτρας. Με όλην τήν καλήν θέλησιν αδυνατούμεν να σας εύχαριστήσωμεν αι μεγάλαι δαπάναι της εκδόσεως του Α. Μ. όχι αυτό που ζητείτε, άλλ' ούτε καν ανταλλαγήν φύλλων δεν μάς επιτρέπουσι. Μ. Τ. Ναύπλιον. Πλήν του γρήφου τα λοιπά δημοσιευθήσονται, αναμένον εντομα πάντοτε και ... καλλιτέρα. Π. Η. Πάτρας. Συνδρομή σας έλήφθη, εύχαριστούμεν. Δδ. Κ. Σ. Πάτρας. Όμοίως και του εξαδέλφου σας Π. Σ. Αδ. Α. Καβάλλαν. Έχετε δικαίον· είχομεν λησμονήσει να μεταδώμεν εις τό ξ. της Γαλλίας. Τα φύλλα όλα απεστάλησαν εις τόν κ. Κ. Δ. εν Θεσσ' ός εύχαριστούμεν δια τας φιλικάς προσπαθείας σας. Α. Α. Γαλάζιον. Ταχυδρομικώς λαμβάνετε τόν 1 και 4 αριθμόν, και τήν άπόδειξιν· η διεύθυνσις σας έγινετο γαλλιστί· εύχαριστούμεν δια τας συστάσεις σας. Α. Σ. Νάξον. Έπιστολή σας έλήφθη με δρ. 5, ενεγράφητε και απεστάλησαν τα φύλλα μετά της αποδείξεως όπως μάς πέμψητε και τό ύπόλοιπον δρ 7. Π. Χ. Βουκορεστίον. Τα φύλλα του συνδρομητου Α. Κ. σας απεστάλησαν.